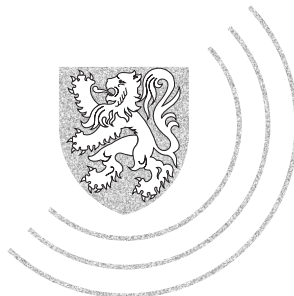


V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2003-2004

3 oktober 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst
waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap
en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds,
en de slotakte, ondertekend in Valencia op 22 april 2002***

* De tekst van de Europees-mediterrane overeenkomst en de slotakte ligt ter inzage op de Directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

I.1. Totstandkoming van de Overeenkomst

De betrekkingen tussen de Europese Gemeenschap en de landen van het Middellandse-Zeegebied werden in de jaren zeventig versterkt middels een aantal samenwerkingsovereenkomsten. Zodanige akkoorden werden in 1976 gesloten met Marokko, Algerije en Tunesië en in 1977 met Jordanië, Egypte, Libanon en Syrië.

Nadat de Europese Unie (EU) in de eerste jaren van het voorbije decennium vooral aandacht besteedde aan de landen van Centraal- en Oost-Europa, wilde ze ook de buitenlandse betrekkingen met de mediterrane regio op een nieuwe manier invullen.

De Euro-mediterrane overeenkomsten met Tunesië (op 1 februari 1999), Marokko (op 1 maart 2000), Israël (op 1 juni 2000) en Jordanië (op 1 mei 2002) traden reeds in werking. De Overeenkomst met Egypte werd ondertekend op 25 juni 2001 en die met Libanon op 17 juni 2002. Met de Palestijnse autoriteit werd een enigszins andere interim-overeenkomst gesloten, die echter geen gemengd karakter heeft in de Europese rechtsorde en waarbij de parlementen van de lidstaten dan ook niet werden betrokken.

De Europese Commissie kreeg op 10 juni 1996 van de Raad het mandaat om onderhandelingen te starten met Algerije. Na verschillende onderhandelingsronden en een groot aantal technische vergaderingen, werd het onderhandelingsmandaat op 14 december 2000 aangevuld. Na nieuwe intensieve onderhandelingen in 2001, werd over de laatste punten van onenigheid een politiek akkoord bereikt. Op 19 december 2001 werd de Overeenkomst geparafeerd.

I.2. Doel van de Overeenkomst

De Euro-mediterrane associatieovereenkomst heeft tot doel een associatie tot stand te brengen tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lidstaten, enerzijds, en de Democratische Volksrepubliek Algerije, anderzijds. Bij haar inwerkingtreding vervangt de Overeenkomst de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Economi-

sche Gemeenschap (EEG) en Algerije en de Overeenkomst tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en Algerije, die op 26 april 1976 werden ondertekend.

De Overeenkomst is een uiting van de versterking van het mediterrane beleid waarvan de richtsnoeren werden toegelicht in de Verklaring van Barcelona van 1995 en in de Gemeenschappelijke Strategie die door de Europese Raad van Feira van 19 en 20 juni 2000 werd goedgekeurd.

De bedoelde versterking van het mediterrane beleid van de Unie heeft tot doel een nieuwe dimensie te verlenen aan de betrekkingen op bilateraal en regionaal niveau tussen de partners van het Middellandse-Zeegebied en bij te dragen tot de ontwikkeling van deze regio in een klimaat van vrede, veiligheid en stabiliteit.

De Euro-mediterrane associatieovereenkomst met de Democratische Volksrepubliek Algerije werd gesloten voor onbeperkte duur. Op basis van deze Overeenkomst zullen de bestaande banden tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lidstaten, enerzijds, en Algerije, anderzijds, nauwer kunnen worden aangehaald. Ze legt een evenwichtige basis voor op wederkerigheid en partnerschap gestoelde betrekkingen.

I.3. Voornaamste inhoudelijke bepalingen

De voornaamste gegevens van de Overeenkomst zijn de volgende :

- een regelmatige dialoog over politieke en veiligheidsproblemen ;
- het instellen van een vrijhandelszone gedurende maximum twaalf jaar, overeenkomstig de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WHO) ;
- bepalingen inzake het vrije verkeer van goederen, de handel in diensten, betalings- en kapitaalverkeer, mededingingsregels, intellectuele eigendomsrechten en overheidsopdrachten ;
- economische samenwerking met als doel Algerije te steunen in zijn activiteiten ter bevordering van duurzame economische en sociale ontwikkeling ;
- bepalingen inzake werknemers, met invoering van een samenwerking op sociaal gebied, door middel van een regelmatige dialoog over sociale onderwerpen ;

- de sociale dialoog wordt aangevuld met samenwerking op cultureel gebied ;
- een financiële samenwerking ten gunste van Algerije die gericht is op modernisering van de economische infrastructuur, stimulering van privé-investeringen en werkgelegenheidsbevorderende activiteiten, verwerking van de gevolgen van de instelling van een vrijhandelszone voor de Algerijnse economie en begeleiding van het uit te voeren beleid in de sociale sectoren ;
- bepalingen over samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Institutionele opbouw en versterking van de rechtsstaat zijn kernpunten op dit vlak ;
- algemene en institutionele bepalingen.

I.4. Schets van het partnerland

I.4.1. Demografische en geografische gegevens

Met een oppervlakte van 2.381.741 km² is Algerije het op één na grootste land van Afrika en het 11^{de} grootste ter wereld. Het telt zowat 30 miljoen inwoners. 70% van de Algerijnen zijn Arabieren, 30% Berbers. 60% van de bevolking woont in de steden.

I.4.2. Politieke gegevens

Algerije werd op 5 juli 1962 onafhankelijk van Frankrijk. Het *Front pour la Libération Nationale* (FLN) was jarenlang de enige toegestane partij. In oktober 1988 leidden rellen tot de ineenstorting van het éénpartijstelsel.

Nadat het Islamitisch Heilsfront (FIS) de lokale verkiezingen van juni 1990 had gewonnen, behaalde het op 26 december 1991 liefst 188 van de 231 toegekende zetels in de eerste ronde van de parlementsverkiezingen. Het FLN moest zich tevreden stellen met 15 zetels. Op 11 januari 1992 pleegde het leger een staatsgreep waarbij president Chadli Benjedid tot ontslag werd gedwongen. Om het FIS van de macht te houden, schrapten de militaire machthebbers de tweede ronde van de verkiezingen, waarin nog 199 zetels op het spel stonden. In maart 1992 werd het FIS buiten de wet gesteld. Extremistische moslims namen de wapens op. Die strijd onttaandde snel in een burgeroorlog waarin reeds tienduizenden mensen het leven lieten. Gewapende groepen als het Islamitisch Heilsleger (AIS) en de Gewapende Islamitische Groep (GIA)

namen vanaf 1993 het voortouw in de strijd tegen het militaire regime.

In 1995 startte een democratiseringsproces. In november van dat jaar won Liamine Zéroual de presidentsverkiezingen. In november 1996 werd een referendum gehouden over een nieuwe grondwet die met meer dan 85% van de stemmen werd goedgekeurd. Bij de parlementsverkiezingen van 6 juni 1997 behaalde de *Rassemblement National Démocratique* (RND) 155 van de 380 zetels tegenover 69 zetels voor de gematigde islamitische *Mouvement de la Société pour la Paix* (MSP), 64 zetels voor het FLN, 34 zetels voor de gematigde islamitische *An-Nahda*, 19 zetels voor het sociaal-democratische *Front des Forces Socialistes* (FFS) en de *Rassemblement pour la culture et la démocratie* (RCD). Bij de verkiezingen voor de Raad van de Natie behaalde de RND 80 van de 96 te begeven zetels. Het FLN behaalde 10 zetels. De lokale verkiezingen van 23 oktober 1997 vormden het sluitstuk van het democratiseringsproces maar de belangstelling was beperkt, mede door de oproep tot boycot door het FIS. In oktober 1997 sloot het leger een bestand met het AIS en in 1998 stapte president Zéroual vervroegd op.

In december 1998 kwam eerste minister Ahmed Ouyahia in opspraak en werd hij opgevolgd door Smaïl Hamdani. De presidentsverkiezingen van 15 april 1999 werden gezien als een stap in de richting van nationaal herstel. Abdelaziz Bouteflika bleef als enige kandidaat over nadat zijn zes tegenkandidaten zich hadden teruggetrokken omdat volgens hen fraude aan het licht was gekomen bij het stemmen in reizende bureaus en in de kazernes. Bouteflika kreeg ruim 70% van de stemmen. Betogers tegen de verkiezingsuitslag werden hard aangepakt.

De nieuwe president stelde het vredesproces voorop in zijn beleid. In september 1999 werd in een referendum de wet op de nationale verzoening goedgekeurd, die amnestie voorzag voor de moslimrebellie die geen bloed aan de handen hadden. In augustus 2000 werd Ali Benflis de nieuwe premier.

In april 2001 kwam de Berberbevolking in opstand. Zij protesteerde tegen de repressie in Kabilia en eiste meer rechten voor haar cultuur en taal. Bij confrontaties met de oproerpolitie kwamen ruim 60 Berbers om het leven. De door Berbers beheerste RCD stapte uit de regering. Na lange en moeilijke onderhandelingen ging de regering voor een belangrijk deel in op de eisen van de Berbers. Hun taal, het Tamazight, werd officieel erkend, de slachtoffers van politiegeweld kregen schadever-

goeding en de verantwoordelijken voor het geweld werden gestraft.

Op 30 mei 2002 vonden parlementsverkiezingen plaats. De FLN behaalde met 199 van de 389 te begeben zetels, de absolute meerderheid. De RND viel terug van 155 naar 48 zetels en de islamitische partijen *Mouvement de la réforme nationale* (MRN) en MSP veroverden respectievelijk 43 en 38 zetels. 29 zetels gingen naar onafhankelijken, 21 zetels naar de *Parti des travailleurs* (PT) en 11 naar andere partijen. 23 partijen en 123 lokale lijsten namen aan de verkiezingen deel. Minder dan de helft van de 18 miljoen kiesgerechtigde Algerijnen bracht zijn stem uit. Vooral de Berbers boycotten de verkiezingen.

Op 17 juni 2002 stelde premier Ali Benflis zijn nieuwe regering voor. Die regering wordt beheerst door de FLN. Voor het eerst maken 5 vrouwen deel uit van de regering die 38 leden telt.

De gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober 2002 kenden een chaotisch verloop. De opkomst lag opnieuw zeer laag.

In mei 2003 stuurde president Bouteflika zijn premier de laan uit. Hij werd opgevolgd door Ahmed Ouyahia, minister van staat en persoonlijk vertegenwoordiger van de president.

1.4.3. Economische gegevens

De regering Sifi (1994) en daarna de regering Ouyahia (1998) hebben tot 1997 zeer bevredigende macro-economische resultaten behaald, hetgeen ook bevestigd wordt door het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en door andere internationale financiële organisaties. Thans bevindt de economie zich in een overgangsfase van een planeconomie naar een vrije markteconomie.

Toch brengt een kritische analyse van de Algerijnse economie grote structurele zwakheden aan het licht. De nationale olieverwerkende industrie alleen al is goed voor 25% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en vertegenwoordigt meer dan 97% van de inkomsten uit export en 66% van de begrotingsinkomsten. De industriële sector bestaat voor het overgrote deel uit niet-competitieve verlieslatende staatsbedrijven met een enorme schuldenlast, die op meer dan 80 miljard dinar geraamd wordt en door de schatkist weggewerkt moet worden. De hele sector bevindt zich in een kritieke toestand. Talrijke ondernemingen zijn ontbonden en een groot aantal (ongeveer 350) onder

hen zou moeten geprivatiseerd worden. Die privatiseringen hebben nog niet voldoende investeerders aangelokt, noch lokale, noch buitenlandse, ondanks grote inspanningen vanwege de overheid bij het toekennen van financiële en fiscale voordelen. Een privé-sector ontwikkelt zich langzaam, parallel met de openbare sector die gedomineerd wordt door de grote staatsbedrijven.

Die factoren hebben onvermijdelijk een weerslag gehad op de voortdurende stijging van de werkloosheid, die einde 2000 reeds rond de 30% van de actieve bevolking lag. Dat cijfer is merkkelijk lager dan het reële aantal niet-tewerkgestelde en niet volledig tewerkgestelde werknemers in een land dat nog steeds hoofdzakelijk met een staatseconomie werkt.

Door de Europees-mediterrane Overeenkomst en zijn kandidatuurstelling voor het lidmaatschap van de Wereldhandelsorganisatie (WHO) tracht Algerije zijn horizon te verruimen. Dossiers als de hervorming van het banksysteem, de concurrentieregels en de tarieven liggen echter moeilijk. Bovendien zorgden de gebeurtenissen op het binnenlands politiek vlak voor bijkomende problemen.

De extra inkomsten uit de export van petroleumproducten moeten aangewend worden om drie objectieven te realiseren : de vermindering van de overheidsschuld, de herfinanciering van grote ondernemingen en het uittekenen van een relanceprogramma. De daling van de petroleumprijzen na 11 september 2001 en de overstromingen in november 2001 berokkenden veel schade.

Op 26 april 2001 kondigde president Bouteflika een driejarenplan 2001-2004 aan. Dat programma is gestoeld op 5 assen : grote openbare werken, lokale ontwikkeling, ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen, ontwikkeling van landbouw en visvangst en steun aan economische hervormingen.

Eind februari 2003 werd Algerije verlamd door een algemene staking die werd uitgeroepen door de *Union générale des travailleurs algériens* (UGTA), de grootste vakbond van het land. Er werd gestaakt voor loonsverhogingen en tegen privatisering.

Buitenlandse investeringen

In het kader van de structurele hervormingen wordt een sleutelrol toegewezen aan het creëren van een juridische en wettelijke basis, die de weg

opent naar privé-investeringen en buitenlandse investeringen. Want wat het land absoluut nodig heeft, zijn investeringen die werkgelegenheid creëren en de consumptie en de groei kunnen aantrekken.

Die buitenlandse investeringen hebben bijna uitsluitend betrekking op de sector van de olieverwerking. Sinds 1991 werden voor meer dan 10 miljard US dollar 'rechtstreekse buitenlandse investeringen' gedaan in die sector. Verder waren er ook aanzienlijke investeringen in de petrochemie, de landbouw, de farmaceutische nijverheid en de meststoffenindustrie.

I.5. Mensenrechtensituatie

In het jaarrapport 2003 stelt *Amnesty International* (AI) dat in 2002 het aantal slachtoffers van interne conflicten hoog bleef. Honderden burgers, onder wie vrouwen en kinderen, werden vermoord door gewapende islamitische groepen. Daarnaast vielen honderden doden te noteren onder de veiligheidstroepen, de door de staat bewapende milities en de gewapende groeperingen in aanvallen, hinderlagen en gewapende treffens. Een tiental mensen werd gedood door veiligheidstroepen tijdens betogingen tegen de regering. Folteringen bleven wijdverbreid.

Mensenrechtenactivisten werden aangevallen en geïntimideerd door de regering. Het probleem van de straffeloosheid van schendingen van de mensenrechten verhinderde de zoektocht naar waarheid en gerechtigheid met betrekking tot de duizenden meldingen van foltering, 'verdwijningen' en moorden door veiligheidstroepen, door de staat bewapende milities en gewapende groepen die sedert 1992 aan de gang zijn. De staat van beleg, die in 1992 werd ingesteld, bleef van kracht. Het in december 1993 uitgevaardigde moratorium op terechtstellingen hield stand.

Naar aanleiding van de ondertekening van de Europees-mediterrane Overeenkomst, publiceerde AI het rapport "*Algeria : When token gestures are not enough – human rights and the Algeria-EU accord*". Amnesty stelt daarin dat, ondanks het feit dat weinig aandacht besteed wordt aan het lijden van de Algerijnse bevolking, de mensenrechtensituatie nog steeds te wensen overlaat, en roept de partijen op om er voor te zorgen dat de mensenrechtenclausule in de Overeenkomst geen dode letter zou zijn. De organisatie vraagt Algerije en de EU om een mechanisme op punt te stellen dat regelmatig moet evalueren in hoever de mensenrechtenclausule wordt toegepast.

Vergeleken bij andere Arabische landen is de pers uitzonderlijk vrij ; ze informeert ook op correcte wijze over de naleving van de mensenrechten.

Vrouwenrechten

De Familiecodex, opgesteld onder invloed van de islamisten, discrimineert de vrouwen op verschillende punten. Zo kunnen ze niet getuigen in rechte, kunnen ze niet huwen zonder toestemming van een voogd, kunnen ze niet huwen met een niet-moslim, kunnen ze de echtscheiding niet aanvragen, kunnen ze geen alimentatie krijgen, zelfs niet wanneer ze de kinderen toegewezen krijgen, enzovoort. De noodzakelijke aanpassing van de Familiecodex is echter naar later verschoven.

Dit alles neemt niet weg dat vrouwen zeer belangrijke posities bekleden in de regering, het parlement, de administratie en de pers.

Kinderrechten

De kinderrechten worden niet geschonden in Algerije, tenzij door de armoede, de honger en het analfabetisme die in elk land in ontwikkeling voorkomen.

Kinderen worden niet onderwezen in de mensenrechten. Alfabetisering op zich en het terug op peil brengen van de onderwijskwaliteit hebben immers absolute voorrang.

I.6. Bestaande betrekkingen met de verdragspartner

I.6.1. Betrekkingen met de Europese Unie

Na de val van de Berlijnse Muur begon de Commissie een nieuw Middellandse Zeebeleid uit te tekenen. Dit nieuwe beleid steunt onder andere op het stimuleren van het vredesproces, het eerbiedigen van de mensenrechten en de democratische beginselen en het verstevigen van de economische banden. De Euro-mediterrane overeenkomsten met de landen uit deze regio zijn een essentieel onderdeel van het Europese beleid.

De EU-landen zijn belangrijke handelspartners van Algerije. In 2000 ging 62,6% van de Algerijnse uitvoer naar EU-landen en dan vooral naar Italië dat 20,05% voor zijn rekening nam. België nam met 2,99% de 10^{de} plaats in. De EU-landen zorgden voor 57,3% van de invoer. Frankrijk was met

23,55% de grootste leverancier terwijl België met 2,61% ook hier op de 10^{de} plaats stond.

1.6.2. Betrekkingen met Vlaanderen en België

België onderhoudt goede betrekkingen met Algerije. Toch werd van officiële zijde de wens uitgedrukt om de relaties te versterken en dan vooral op economisch gebied.

Op 24 april 1991 werd in Algiers een Overeenkomst inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen ondertekend tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Algerije. Het Vlaams decreet houdende instemming met die Overeenkomst werd op 8 maart 2002 bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse regering. Het verscheen in het Belgisch Staatsblad van 27 april 2002. De Overeenkomst trad op 17 oktober 2002 in werking.

België heeft traditioneel een tekort op de handelsbalans met Algerije. In 1999 werd voor € 267,725 miljoen uitgevoerd naar Algerije dat daarmee de 43^{ste} plaats innam op de lijst van afnemers van Belgische producten. Er werd voor € 413,982 miljoen ingevoerd uit Algerije. Daarmee stond het land op de 39^{ste} plaats op wereldvlak. Zowel op het gebied van de invoer als van de uitvoer was Algerije onze vijfde belangrijkste Afrikaanse partner. In 2000 steeg de uitvoer naar € 374 miljoen en de invoer naar € 799 miljoen. In 2001 werd voor € 420,5 miljoen uitgevoerd en voor € 496,9 miljoen ingevoerd. De uitvoer bestaat vooruit uit dieren en dierlijke producten (23%), machines en toestellen (21,7%) en chemische producten (14,8%) terwijl de invoer voor bijna 98% bestaat uit aardgas maar in 2001 was er een sterke daling met 34,8%.

De Vlaamse uitvoer naar Algerije bedroeg in 1999 € 169,59 miljoen, in 2000 € 262,63 miljoen en in 2001 € 305,41 miljoen. Tijdens de eerste 9 maanden van 2002 werd voor € 205,20 miljoen uitgevoerd naar Algerije dat daarmee op de 41^{ste} plaats staat op de lijst van de Vlaamse exportlanden. In Afrika is het onze derde belangrijkste klant.

Het is belangrijk te vermelden dat een aantal Vlaamse ondernemingen (Van Hool, Extraction De Smet) weliswaar in beperkte mate maar toch actief aanwezig zijn in Algerije. Al die bedrijven onderhouden overigens sinds lang nauwe handelsbetrekkingen met Algerije.

1998 was het jaar waarin opnieuw heel wat buitenlandse handelsmissies naar Algerije op gang kwamen, ook Belgische. In november ging er een delegatie naar Algiers om de relaties tussen de twee landen opnieuw aan te knopen. Die waren immers sedert 1996, datum van de laatste Belgische missie (economische missie, georganiseerd door de Belgisch-Arabische Kamer van Koophandel), verbroken.

Begin november 2002 ondertekende de federale staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking een samenwerkingsakkoord met Algerije.

In mei 2003 stuurde België hulp naar Algerije nadat het land getroffen werd door aardbevingen.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST

De Overeenkomst met Algerije telt 110 artikelen, verspreid over 9 titels. Daarnaast werden een aantal verklaringen, protocollen en bijlagen bij de Overeenkomst gevoegd. Hierna worden de voornaamste bepalingen die relevant zijn voor Vlaanderen, kort toegelicht.

Inleidende artikelen en politieke dialoog (artikelen 1-5)

Een regelmatige politieke dialoog wordt tot stand gebracht. De dialoog betreft alle vraagstukken die voor de Partijen van wederzijds belang zijn en zal zowel op ministerieel als op ambtelijk niveau plaatsvinden.

De democratische beginselen en de fundamentele rechten van de mens vormen de basis voor de betrekkingen tussen de Partijen en een essentieel onderdeel van de Overeenkomst (artikel 2).

Vrij verkeer van goederen (artikelen 6 – 9)

De EG zal geleidelijk een vrijhandelszone tot stand brengen met Algerije (artikel 6). Daartoe wordt een overgangperiode voorzien van maximum twaalf jaren. De liberalisering zal verlopen volgens de modaliteiten voorzien in de Overeenkomst en in overeenstemming met de relevante akkoorden in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WHO).

De invoer in de Gemeenschap van industriële producten van oorsprong wordt vrijgesteld van doua-

neheffingen, kwantitatieve beperkingen en maatregelen of heffingen van gelijke werking (artikel 8). Voor de invoer in Algerije van industriële producten van oorsprong uit de Gemeenschap wordt een geleidelijke vermindering of afschaffing van de douaneheffingen en maatregelen van gelijke werking voorzien. Gedetailleerde tijdsschema's en lijsten van producten werden daartoe uitgewerkt in artikel 9 en de bijlagen bij de Overeenkomst. Afwijkende maatregelen van beperkte duur zijn uitzonderlijk mogelijk voor nieuwe en gevoelige industrieën of sectoren die hervormingen ondergaan of ernstige moeilijkheden ondervinden (artikel 11).

De artikelen 12 tot en met 16 hebben betrekking op landbouw-, visserij- en verwerkte landbouwproducten. Op dit domein zullen de partijen geleidelijk een grotere liberalisering van de onderlinge handel realiseren (artikel 13). Specifieke regelen worden bepaald in de Protocolen 1 tot en met 5 bij de Overeenkomst. Vijf jaar na de inwerkingtreding van de Overeenkomst zullen de partijen de situatie onderzoeken en maatregelen nemen met het oog op een verdere liberalisering en het verlenen van verdere concessies (artikel 15).

Verder worden een aantal algemene regelen opgenomen voor alle categorieën van producten, waarvan de volgende de belangrijkste zijn :

- een verbod op het invoeren van nieuwe douanerechten, kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking (artikel 17) ;
- een verplichting fiscale maatregelen te vermijden die rechtstreeks of onrechtstreeks discrimineren tussen eigen producten en producten van oorsprong uit de andere Partij (artikel 20) ;
- bepalingen inzake douane-unies (artikel 21), antidumpingmaatregelen (artikel 22), subsidies (artikel 23), vrijwaringsmaatregelen (artikelen 24, 25 en 26), beperkingen ten behoeve van de bescherming van de openbare orde (artikel 27) en producten van oorsprong (artikel 28).

Handel in diensten (artikelen 30–37)

De Europese partners zullen Algerije, dat geen lid is van de WHO, behandelen overeenkomstig de verplichtingen uit het *General Agreement on Trade in Services (GATS)* en kennen het land in het bijzonder een meestbegunstigingsbehandeling toe voor wat betreft het dienstenverkeer (artikel 30). Algerije kent ook aan de dienstverleners uit de Gemeenschap een meestbegunstigingsbehandeling

toe, met een aantal minimumnormen inzake grensoverschrijdende dienstverlening (artikel 31), commerciële aanwezigheid (artikel 32) en tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen (artikel 33). Voor vervoersactiviteiten geldt een bijzondere regeling (artikel 34).

Uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van de Overeenkomst zal de Associatieraad een verdere uitwerking van de bepalingen inzake de handel in diensten onderzoeken, met het oog op de totstandkoming van een overeenkomst inzake economische integratie, zoals gedefinieerd in artikel V van de GATS.

Betalingen, kapitaal, concurrentie en andere economische bepalingen (artikelen 38–46)

De Partijen verzekeren vanaf de inwerkingtreding van de Overeenkomst het vrij verkeer van kapitaal met betrekking tot directe investeringen in ondernemingen, die legaal werden opgericht (artikel 39). De Partijen zullen overleg voeren, teneinde het kapitaalverkeer te vergemakkelijken en de volledige liberalisering ervan te bereiken. Speciale regelingen gelden in situaties van betalingsbalansproblemen (artikel 40).

Akkoorden, misbruiken van dominante posities die de vrije mededinging verstoren of dreigen te verstoren, zijn verboden (artikel 41). Staatsmonopolies met een commercieel karakter worden geleidelijk aangepast (artikel 42) Verder verzekeren de Partijen een adequate bescherming van intellectuele eigendomsrechten (artikel 44) en voorzien ze een geleidelijke liberalisering voor overheidsopdrachten (artikel 46).

Economische samenwerking (artikelen 47–66)

De economische samenwerking heeft als doel Algerije te steunen in zijn activiteiten ter bevordering van duurzame economische en sociale ontwikkeling. De economische samenwerking die bij de samenwerkingsovereenkomsten van 1976 is ingesteld, omvatte al industriële samenwerking, samenwerking op het gebied van wetenschap, techniek en technologie, milieubescherming, visserij en energie, bevordering van regionale samenwerking en stimulering van particuliere investeringen. De Euro-mediterrane overeenkomst versterkt die samenwerking (artikel 47). De partijen bevorderen alle activiteiten met een regionaal effect of waarbij derde landen betrokken zijn.

Vooral de volgende domeinen zijn interessant vanuit Vlaams oogpunt :

De wetenschappelijke en technologische samenwerking heeft onder meer als doel duurzame banden te creëren tussen de wetenschappelijke instellingen in beide Partijen, de onderzoekscapaciteit in Algerije te versterken en de technologische innovatie te stimuleren (artikel 51). Op milieuvlak wordt de aandacht in hoofdzaak gericht op : woestijnvorming, waterkwaliteit en waterbeheer, energiebeheer, afvalbeheer, enzovoort (artikel 52).

Verder wordt voorzien in samenwerking op de volgende gebieden : industrie (artikel 53), investeringen – het decreet dat instemt met het BLEU-investeringsakkoord met Algerije werd onlangs goedgekeurd – (artikel 54), standaardisering en conformiteitsbeoordeling (artikel 55), afstemming van wetgeving (artikel 56), financiële diensten (artikel 57), landbouw en visserij (artikel 58), vervoer (artikel 59), informatietechnologie en telecommunicatie (artikel 60), energie en mijnbouw (artikel 61), toerisme en ambachtelijke productie (artikel 62), douane (artikel 63), statistieken (artikel 64), en consumentenbescherming (artikel 65).

Samenwerking op sociaal en cultureel gebied (artikelen 67–78)

Vooral deze titel is relevant vanuit het oogpunt van de Vlaamse bevoegdheden.

Het eerste hoofdstuk (artikelen 67-71) bevat bepalingen inzake werknemers. De bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst van 1976 inzake werknemers, met name wat betreft het discriminatieverbod, arbeidsvoorwaarden, lonen en ontslag en sociale zekerheid, worden gehandhaafd.

Het tweede (artikelen 72 en 73) en derde hoofdstuk (artikelen 74-76) behandelen respectievelijk de dialoog en de samenwerking op sociaal gebied. Het vierde hoofdstuk van deze titel (artikelen 77 en 78) betreft de bevordering van de samenwerking op het gebied van cultuur en onderwijs, die ondermeer kan bestaan uit de vertaling van literaire werken, de organisatie van culturele evenementen, het bevorderen van de toegang van vrouwen tot het onderwijs en het ontwikkelen van banden tussen onderwijsinstellingen met het oog op de uitwisseling van ervaringen.

Financiële samenwerking (artikelen 79–81)

Ter verwezenlijking van de doelstellingen van deze Overeenkomst wordt een financiële samenwerking ten gunste van Algerije ingesteld. Die samenwerking is met name gericht op modernisering van de Algerijnse economie, modernisering van de economische infrastructuur, stimulering van particuliere investeringen en werkgelegenheidsbevorderende activiteiten, verwerking van de gevolgen van de instelling van een vrijhandelszone voor de Algerijnse economie, en begeleiding van het uit te voeren beleid in de sociale sectoren.

Samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken (artikelen 82–91)

Eén van de specifieke kenmerken van de Overeenkomst is dat zij uitgebreide bepalingen bevat over samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Institutionele opbouw en versterking van de rechtsstaat zijn kernpunten op dit gebied (artikel 82). Wat het verkeer van personen betreft komen de partijen overeen te onderzoeken of de procedures voor de afgifte van visa aan personen die aan de uitvoering van de Overeenkomst deelnemen, kunnen worden vereenvoudigd en versneld (artikel 83). Er zal worden samengewerkt op het gebied van controle en voorkoming van illegale immigratie. Daartoe zal worden onderhandeld over overnameovereenkomsten (artikel 84). Ook zal worden samengewerkt op juridisch en justitieel gebied, dit zowel op burgerrechtelijk als strafrechtelijk vlak (artikel 85) en op het gebied van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit (artikel 86), het witwassen van geld (artikel 87), racisme en vreemdelingenhaat (artikel 88), drugs en drugsverslaving (artikel 89) en corruptie (artikel 91). Bij de samenwerking op het gebied van de bestrijding van het terrorisme zullen de internationale overeenkomsten en de desbetreffende resoluties van de Veiligheidsraad worden gerespecteerd (artikel 90).

Institutionele, algemene en slotbepalingen (artikelen 92–110)

De Overeenkomst bevat de gebruikelijke algemene en institutionele bepalingen.

De Overeenkomst richt een Associatieraad (artikelen 92-94) op, die minstens eens per jaar op ministerieel niveau samenkomt teneinde belangrijke aangelegenheden met betrekking tot de Overeenkomst of andere aangelegenheden van wederzijds belang te bespreken. De Raad bestaat uit leden van de Raad van de Europese Unie en van de

Commissie van de Europese Gemeenschappen en uit leden van de regering van Algerije. Het voorzitterschap wordt bepaald door een beurtrol. Bovendien wordt een Associatiecomité opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van dezelfde organen, dat de Raad zal bijstaan (artikelen 95-97).

Een geschil met betrekking tot de toepassing of de interpretatie van de Overeenkomst kan aan de Associatieraad worden voorgelegd (artikel 100). Indien de Raad het geschil niet kan beslechten, wordt een arbitrageprocedure voorzien.

De Overeenkomst wordt gesloten voor een periode van onbepaalde duur. Elk van de Partijen kan de Overeenkomst opzeggen door kennisgeving aan de andere Partij. In zulk geval houdt de Overeenkomst op van toepassing te zijn zes maanden na de datum van kennisgeving (artikel 107).

De Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Partijen elkaar in kennis stellen van de beëindiging van de ratificatieprocedures. Vanaf de inwerkingtreding vervangt deze Overeenkomst de vroegere Overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en Algerije en de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en Algerije, die ondertekend werden in Algiers op 26 april 1976.

Bijlagen en protocollen

De bijlagen 1 tot 4 bevatten lijsten van producten zoals bedoeld in een aantal van de artikelen van de Overeenkomst. Bijlage 5 bevat de uitvoeringsbepalingen voor artikel 41. Bijlage 6 betreft de intellectuele, industriële en commerciële eigendom.

Protocol 1 betreft de regeling die van toepassing is bij de invoer in de Gemeenschap van landbouwproducten uit Algerije, waaraan op hun beurt twee bijlagen zijn gehecht. Protocol 2 betreft de regeling die van toepassing is bij de invoer in Algerije van landbouwproducten uit de Gemeenschap. Protocol 3 betreft de regeling die van toepassing is bij de invoer in de Gemeenschap van visserijproducten uit Algerije. Protocol 4 betreft dan weer de regeling voor de invoer van visserijproducten uit de Gemeenschap in Algerije. Protocol 5 behandelt de handel in bewerkte landbouwproducten tussen Algerije en de Europese Gemeenschap, en heeft twee bijlagen. Protocol 6 definieert het begrip "producten van oorsprong" en bevat regels voor administratieve samenwerking. Aan dit protocol zijn zeven bijlagen gehecht. Het zevende en laatste protocol

betreft de wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken.

Slotakte

De slotakte bevat een aantal gemeenschappelijke verklaringen, een aantal verklaringen van de Europese Gemeenschap en een aantal verklaringen van Algerije.

III. PROCEDUREVERLOOP

III.1. "Dubbel gemengd karakter" van de Overeenkomst

In de Europese rechtsorde heeft de Overeenkomst met Algerije een gemengd karakter, aangezien ze betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Dit wil zeggen dat de Overeenkomst door elk van de lidstaten dient geratificeerd te worden.

Ook naar Belgisch recht gaat het om een gemengd verdrag. Het gemengd karakter (federaal/gemeenschappen/gewesten/Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) werd vastgelegd tijdens de Werkgroep "gemengde verdragen" (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) van 19 februari 2002. De Overeenkomst bevat inderdaad een aantal bepalingen die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen (bijvoorbeeld cultuur en onderwijs) en van de gewesten (bijvoorbeeld milieu) vallen. Tijdens die vergadering van de WGV werd voorgesteld om voor de ondertekening formule 3 van de ICBB te gebruiken, d.w.z. "één enkele handtekening, met volmachten van alle betrokken overheden, in naam van het koninkrijk België doch met vermelding van alle betrokken entiteiten onder de handtekening". Dat is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EG en derde landen.

III.2. Procedureverloop

Op 10 juni 1996 gaf de Raad van de Europese Unie (EU) een mandaat aan de Europese Commissie om nieuwe onderhandelingen met Algerije aan te vatten. Na verschillende onderhandelingsronden en een groot aantal technische vergaderingen werd het onderhandelingsmandaat op 14 december 2000 aangevuld. Na nieuwe intensieve onderhandelingen in 2001 werd op 5 december 2001 op de verga-

dering van de ministeriële trojka een politiek akkoord bereikt over de laatste punten van onenigheid. De lidstaten kwamen op 10 december 2001 in de Maghreb/Mashrek-groep tot een unaniem akkoord over de ontwerp-overeenkomst die op 19 december 2001 werd geparafeerd.

De Vlaamse regering besliste op 29 maart 2002 om de Overeenkomst goed te keuren en om de federale vertegenwoordiger te machtigen om de Overeenkomst mede namens de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest te ondertekenen, op voorwaarde dat de Vlaamse overheid onder de handtekening van de gemachtigde werd vermeld.

De Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en de democratische volksrepubliek Algerije werd op 22 april 2002 in Valencia ondertekend ter gelegenheid van de top tussen de EU en de landen van het Middellandse Zeegebied.

III.3. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV bracht advies uit op 30 mei 2002. De Vlaamse sociale partners zijn zich bewust van het belang van internationale samenwerkingsakkoorden en zij sluiten zich aan bij het ontwerp van decreet houdende instemmingen met de Overeenkomst.

III.4. Advies van de Milieu- en Natuurraad (MiNa-Raad)

In zijn advies d.d. 6 juni 2002 stelt de MiNa-Raad dat de bepalingen in het verdrag geen dode letter mogen blijven : het moet mogelijk zijn om door samenwerking op een zinvolle manier een bijdrage te leveren aan de oplossing van milieuproblemen die zich in Algerije aandienen.

Naast de samenwerking op milieuvlak, zijn er volgens de MiNa-Raad ook aan vele andere gestipuleerde samenwerkingsvormen milieuaspecten verbonden. De MiNa-Raad beveelt aan om er, bij het totstandkomen van concrete samenwerkingsverbanden en -projecten, over te waken dat gestreefd zou worden naar een goede milieukwaliteit en dat het gebruik van de milieukundig best beschikbare

technologieën aangemoedigd zou worden. Bij belangrijke projecten moeten de milieueffecten bovendien getoetst worden via een milieueffectrapport of via procedures die gelijkwaardige waarborgen bieden.

III.5. Advies van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)

Het Vast Bureau van de VLOR besprak de adviesaanvraag in zijn vergadering d.d. 3 september 2002. Het Vast Bureau verheugt zich over de mogelijkheden voor intensere samenwerking op het vlak van onderwijs die de verdragstekst creëren. Het Vast Bureau ziet evenwel af van het recht een formeel advies te formuleren aangezien het geen commentaar heeft bij de verdragstekst.

III.6. Advies van de Raad van State

In het verleden vereiste de vaste adviespraktijk van de Raad van State dat in het instemmingsdecreet expliciet instemming moest betuigd worden met alle bijhorende akten, protocollen, bijlagen of annexen bij een verdrag. De Raad beval dan ook steeds aan om decreten waarin deze bijhorende instrumenten niet expliciet vernoemd werden, in die zin aan te passen.

Bij de opmaak van het voorontwerp van instemmingsdecreet met dit verdrag werd op deze vaste opmerking van de Raad van State geanticipeerd. Desalniettemin besloot de Raad af te wijken van zijn vroegere adviespraktijk. In het advies d.d. 22 mei 2003 wordt gesteld dat een dergelijke vermelding niet noodzakelijk is. Het ontwerp van decreet werd dan ook in de door de Raad gesuggereerde zin aangepast.

III.7. Inwerkingtreding

De Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na de datum waarop de Partijen elkaar ervan in kennis stellen dat hun respectieve goedkeuringsprocedures zijn voltooid.

Bij haar inwerkingtreding vervangt zij de samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en Algerije en de

overeenkomst tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en Algerije, die op 26 april 1976 in Algiers werden ondertekend.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Economie,
Buitenlands Beleid en E-government,*

Patricia CEYSENS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds, de bijlagen 1 tot 6, de protocollen 1 tot 7 en de slotakte, ondertekend in Valencia op 22 april 2002

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds, de bijlagen 1 tot 6, de protocollen 1 tot 7 en de slotakte, ondertekend in Valencia op 22 april 2002, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting,

Jaak GABRIELS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Valencia op 22 april 2002, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 10 juli 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands
Beleid en E-government,*

Patricia CEYSENS
